

2017-01-10

Komendant
Centrum Szkolenia Straży Granicznej
im. Żołnierzy Korpusu Ochrony Pogranicza

CENTRUM SZKOLENIA STRAŻY GRANICZNEJ im. Żołnierzy Korpusu Ochrony Pogranicza w Kętrzynie	
Nr	58/14
Wpłynęło	2017-01-10
Zał.	Str.

Kętrzyn, dnia 10 stycznia 2017 r.

Egz. Nr 2..

ppłk SG Marek ZYGOWSKI
KIEROWNIK
ZAKŁADU GRANICZNEGO
CENTRUM SZKOLENIA
STRAŻY GRANICZNEJ

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli zgodnej z rocznym planem kontroli, zrealizowanej w trybie zwykłym.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie *Wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych* stanowiących załącznik do Decyzji nr 65 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych¹ w związku z § 1 Decyzji nr 139 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 30 sierpnia 2012 w sprawie wprowadzenia do stosowania w Straży Granicznej wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych².

I. Temat kontroli:

Przestrzeganie postanowień Wytycznych nr 15 Komendanta Centrum Szkolenia Straży Granicznej z dnia 09.06.2011 r. w sprawie *zasad prowadzenia spisów substancji i preparatów niebezpiecznych stosowanych w Centrum Szkolenia Straży Granicznej oraz prowadzenia ewidencji kart charakterystyk tych substancji w Zakładzie Granicznym i uregulowań prawnych z nimi związanych.*

II. Podmiot kontrolowany:

1. Oznaczenie podmiotu kontrolowanego: Zakład Graniczny³ Centrum Szkolenia Straży Granicznej, 11-400 Kętrzyn, ul. Gen. Władysława Sikorskiego 78⁴;
2. Kierownik podmiotu kontrolowanego: ppłk SG Marek Zygowski – Kierownik Zakładu Granicznego Centrum Szkolenia Straży Granicznej⁵.

¹ Dz. Urz. MSW z 2012 r. poz. 43 z późn. zm. – zwane dalej Wytycznymi.

² Dz. Urz. KGSG z 2012 r. poz. 47 z późn. zm.

³ Zwany dalej ZG.

⁴ Zwane dalej CSSG.

⁵ Zwany dalej Kierownikiem ZG.

Funkcję kierownika podmiotu kontrolowanego w okresie objętym kontrolą pełnił ppłk SG Marek Zygowski.

III. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe kontrolerów, nazwa komórki kontroli oraz numer i data upoważnienia do kontroli z uwzględnieniem zmian w okresie prowadzenia kontroli:

1. kierownik zespołu kontrolnego:
 - a) kpt. SG Katarzyna Pejda – starszy specjalista-koordynator Referatu Kontroli w Kierownictwie CSSG, upoważnienie nr 16/2016 z dnia 28.11.2016 r.;
2. członek zespołu kontrolnego:
 - a) Sebastian Dunaj – starszy specjalista Referatu Kontroli w Kierownictwie CSSG, upoważnienie nr 17/2016 z dnia 28.11.2016 r.

IV. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych w podmiocie kontrolowanym, z wymienieniem dni przerw w kontroli:

1. Data rozpoczęcia czynności kontrolnych: 28.11.2016 r.;
2. Data zakończenia czynności kontrolnych: 16.12.2016 r.;

V. Zakres kontroli:

1. Przedmiot kontroli:
 - 1) prawidłowość przyjętych rozwiązań organizacyjno-funkcjonalnych, związanych z realizacją postanowień Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG z późn. zm.,
 - 2) prawidłowość prowadzenia spisu niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych,
 - 3) prawidłowość prowadzenia zbioru kart charakterystyk, stosowanych substancji i preparatów niebezpiecznych,
 - 4) prawidłowość postępowania związanego z zapoznawaniem użytkowników substancji i preparatów niebezpiecznych z ich kartami charakterystyk,
 - 5) sprawowanie nadzoru służbowego nad przestrzeganiem postanowień Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG z późn. zm.
2. Okres objęty kontrolą:

Kontrolą objęto okres: od 01.01.2016 r. do 31.10.2016 r.

VI. Cel kontroli:

Celem kontroli było dokonanie oceny na podstawie ustalonego stanu faktycznego, przy zastosowaniu przyjętych kryteriów kontroli:

- przestrzegania postanowień Wytycznych nr 15 Komendanta Centrum Szkolenia Straży Granicznej z dnia 09.06.2011 r. w sprawie zasad prowadzenia spisów substancji i preparatów niebezpiecznych stosowanych w Centrum Szkolenia Straży Granicznej oraz prowadzenia ewidencji kart charakterystyk tych substancji⁶ z późn. zm. w Zakładzie Granicznym i uregulowań prawnych z nimi związanych,

⁶ Zwane dalej Wytycznymi nr 15 Komendanta CSSG.

- sprawowania nadzoru służbowego nad przestrzeganiem postanowień Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG z późn. zm.

Celem kontroli było również ustalenie zakresu, przyczyn i skutków oraz osób odpowiedzialnych za ewentualnie stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości, a także sformułowanie zaleceń zmierzających do ich usunięcia.

Sformułowanie oceny realizacji zadań przez podmiot kontrolowany, objętych zakresem kontroli nie było oparte na próbie, gdyż czynnościom kontrolnym zostało poddane 100% dokumentacji związanej z przedmiotem kontroli.

Czynności kontrolne zrealizowano w zakresie kontroli prawidłowości przy zastosowaniu kryteriów kontroli: legalność, celowość i rzetelność.

VII. Ocena skontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń na których została oparta. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości oraz wskazanie osób za nie odpowiedzialnych:

Oceny realizacji zadań objętych zakresem kontroli dokonano na podstawie przepisów prawa oraz faktycznych ustaleń kontroli poczynionych w oparciu o dokumenty zgromadzone przez kontrolerów, udostępnione kontrolerom oraz wyjaśnienia i informacje uzyskane od kierownika i pracowników podmiotu kontrolowanego oraz pozyskane od pracowników z innych podmiotów niż kontrolowany w zakresie objętym kontrolą (udokumentowanych w aktach kontroli).

Uwzględniając czynniki takie jak: zakres kontroli i okres objęty kontrolą, na podstawie czterostopniowej skali, obejmującej ocenę: pozytywną, pozytywną z uchybieniami, pozytywną z nieprawidłowościami oraz negatywną, realizację zadań przez podmiot kontrolowany oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Na powyższą ocenę końcową złożyły się oceny cząstkowe poszczególnych obszarów poddanych kontroli, sformułowane na podstawie ustalonego w trakcie kontroli stanu faktycznego, opisanego poniżej:

1. Prawidłowość przyjętych rozwiązań organizacyjno-funkcjonalnych, związanych z realizacją postanowień Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG z późn. zm.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 2 Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG z późn. zm. za nadzór nad prawidłowym prowadzeniem spisu oraz za jego aktualizację odpowiedzialny jest kierownik komórki organizacyjnej, której funkcjonariusze lub pracownicy bezpośrednio stosują substancje lub preparaty niebezpieczne albo są upoważnieni do ich odbioru od producentów, dostawców lub dystrybutorów. Z kolei § 2 ust. 3 przewiduje uprawnienie kierownika komórki organizacyjnej do wyznaczenia spośród podległych funkcjonariuszy lub pracowników CSSG osoby odpowiedzialnej za prowadzenie i aktualizację spisu według wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do Wytycznych Nr 14 Komendanta CSSG z dnia 09 maja 2013 r. w sprawie zmiany Wytycznych Komendanta CSSG w sprawie zasad prowadzenia spisów substancji i preparatów niebezpiecznych stosowanych w CSSG oraz prowadzenia ewidencji kart charakterystyk tych substancji⁷. Z wyjaśnień złożonych w dniu 01 grudnia

⁷ Zwane dalej Wytycznymi nr 14 Komendanta CSSG.

2016 r. przez [REDAKTOWANE]⁸ wynika, że przedmiotowy spis substancji niebezpiecznych jest sporządzany i aktualizowany każdorazowo na czas szkoleń, w których stosowane są substancje niebezpieczne. Do w/w czynności wyznaczani są [REDAKTOWANE] lub wykładowca Zespołu BwK – [REDAKTOWANE].

Identyczne w treści wyjaśnienia w zakresie wyznaczenia osoby odpowiedzialnej za prowadzenie i aktualizację spisu substancji niebezpiecznych złożył w dniu 29 listopada 2016 r. [REDAKTOWANE]¹⁰.

Zgodnie z treścią § 3 ust. 1 Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG z późn. zm. w komórkach organizacyjnych CSSG wprowadza się obowiązek prowadzenia zbioru kart charakterystyk stosowanych w tej komórce substancji i preparatów niebezpiecznych. Zapis zawarty w § 3 ust. 3 Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG z późn. zm. uprawnia kierownika komórki organizacyjnej do wyznaczenia spośród podległych funkcjonariuszy lub pracowników CSSG osoby odpowiedzialnej za prowadzenie i aktualizację zbioru kart charakterystyk. Z wyjaśnień złożonych w dniu 01 grudnia 2016 r. przez [REDAKTOWANE]¹¹ wynika, że Kierownik ZG wskazuje osobę do założenia zbioru kart charakterystyk substancji niebezpiecznych stosowanych w trakcie szkolenia w zależności od tego, kto w trakcie szkolenia jest obecny. Z racji obowiązku spoczywającym na kierowniku zajęć to on, w większości przypadków, zakłada przedmiotowy zbiór kart charakterystyk z racji również tego, że musi takowy zbiór posiadać w miejscu stosowania substancji niebezpiecznych.

Identyczne w treści wyjaśnienia w zakresie wyznaczenia osoby odpowiedzialnej za prowadzenie i aktualizację zbioru kart charakterystyk złożył [REDAKTOWANE]¹².

Mając na względzie treść § 9 ust. 2 Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG z późn. zm., który stanowi, że obowiązek przypomnienia informacji zawartych we właściwych kartach charakterystyk w zakresie niezbędnym do bezpiecznego stosowania tych substancji i preparatów spoczywa na kierowniku zajęć lub osobie bezpośrednio przez niego wyznaczonej, zespół kontrolny uważa wyjaśnienia złożone przez Kierownika ZG i Kierownika Zespołu BwK ZG za wystarczające.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenił powyższy obszar kontroli.

Jednocześnie zespół kontrolny zauważa, iż w treści Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG z późn. zm. zupełnie nie określono, w jaki sposób dokonuje się wskazania osób odpowiedzialnych za prowadzenie i aktualizację spisu substancji i preparatów niebezpiecznych oraz osób odpowiedzialnych za prowadzenie i aktualizację zbioru kart charakterystyk substancji niebezpiecznych, ani też obowiązku i sposobu udokumentowania wskazania takich osób. Zważywszy na fakt, że w ramach prowadzonych szkoleń dochodzi do kontaktu z substancjami niebezpiecznymi w postaci np. materiałów wybuchowych zasadnym jest precyzyjne określenie w przedmiotowych wytycznych Komendanta CSSG zarówno sposobu wyznaczania osób odpowiedzialnych za w/w obszary oraz sposobu

⁸ Dowód, akta kontroli – karty nr 15-16.

⁹ Zwany dalej Zespołem BwK.

¹⁰ Dowód, akta kontroli – karta nr 13.

¹¹ Dowód, akta kontroli – karty nr 15-16.

¹² Dowód, akta kontroli – karta nr 13.

udokumentowania faktu udzielenia stosowanego upoważnienia. Ponadto warto wskazać, że analizowany powyżej § 9 ust. 2 Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG z późn. nakłada obowiązek przypomnienia informacji zawartych we właściwych kartach charakterystyk w zakresie niezbędnym do bezpiecznego stosowania tych substancji i preparatów. W/w zakresie obowiązku przypomnienia informacji zawartych we właściwych kartach charakterystyk nie rozciąga się na pozostałe czynności wykonywane z użyciem tych substancji i preparatów nie kwalifikowanych jako stosowanie tych substancji i preparatów (np. transport czy magazynowanie).

Ponadto mając na względzie to, że w/w Wytyczne nie mają zastosowania wyłącznie do prowadzenia zajęć z użyciem substancji i preparatów niebezpiecznych, a są stosowane także w innych komórkach organizacyjnych CSSG, w których używa się np. chemicznych środków czystości zaliczanych do substancji i preparatów niebezpiecznych, zespół kontrolny zauważa, że obowiązek przypomnienia informacji zawartych we właściwych kartach charakterystyk w zakresie niezbędnym do bezpiecznego stosowania tych substancji i preparatów niezasadnie zawężony został tylko do kierownika zajęć lub osoby przez niego wyznaczonej.

2. Prawidłowość prowadzenia spisu niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych.

W myśl § 2 ust. 1 Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG z późn. w komórkach organizacyjnych CSSG bezpośrednio stosujących substancje i preparaty niebezpieczne wprowadza się obowiązek prowadzenia spisu tych substancji. Stosownie do zapisu § 4 ust. 3 powyższych wytycznych przedmiotowy spis sporządza się w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których pierwszy egzemplarz przechowuje się w komórce organizacyjnej, której funkcjonariusze lub pracownicy bezpośrednio stosują substancje lub preparaty niebezpieczne, albo są upoważnieni do odbioru ich od producentów, dostawców lub dystrybutorów, drugi u specjalisty ds. bhp, a trzeci w kancelarii jawnej CSSG. Spis niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych podlega zatwierdzeniu przez bezpośredniego przełożonego kierownika komórki organizacyjnej o którym mowa wyżej. W oświadczeniu z dnia 29 listopada 2016 r.¹³ ██████████ wskazał, iż w przypadku stosowania substancji niebezpiecznych w procesie szkolenia, sporządzany jest spis niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych stosowanych lub planowanych do stosowania w Zespole BwK w trakcie szkolenia. W spisie tym określa się każdorazowo nazwę szkolenia, termin stosowania substancji, nazwę substancji/mieszaniny, klasyfikację, użytkownika/zakres stosowania i ewentualne uwagi. Spis ten sporządza się na czas prowadzenia szkolenia w trzech egzemplarzach. Przedmiotowy spis każdorazowo zatwierdzany jest przez bezpośredniego przełożonego kierownika komórki organizacyjnej – Zastępcę Komendanta CSSG (lub osobę zastępującą).

Na podstawie miesięcznych sprawozdań z działalności szkoleniowej w CSSG¹⁴ zespół kontrolny ustalił iż w okresie objętym kontrolą Zespół BwK ZG zrealizował:

- szkolenia specjalistyczne z zakresu rozpoznania minersko-pirotechnicznego w następujących terminach: 15.02.-26.02.2016 r., 29.02.-11.03.2016 r., 14.03.-25.03.2016 r.,

¹³ Dowód, akta kontroli – karta nr 11.

¹⁴ Dowód, akta kontroli – karty nr 17-57.

04.04.-15.04.2016 r., 18.04.-29.04.2016 r., 01.08.-12.08.2016 r., 22.08.-02.09.2016 r., 12.09.-23.09.2016 r., 26.09.-07.10.2016 r., 17.10.-28.10.2016 r.,
- szkolenie specjalistyczne z zakresu działań minersko-pirotechnicznych w terminie: 09.05.-17.06.2016 r.

Kierownik ZG, w wyjaśnieniach z dnia 01.12.2016 r.¹⁵, wskazał, iż nie może przedłożyć do wglądu zespołowi kontrolnemu dokumentów w postaci spisów niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych stosowanych w Zespole BwK ZG z uwagi na to, że każdorazowo po zakończeniu szkolenia przedmiotowa dokumentacja zdawana jest do kancelarii jawnej CSSG. Wskazać należy, iż zgodnie z § 1 Wytycznych nr 14 Komendanta CSSG w przypadku substancji i preparatów niebezpiecznych stosowanych wyłącznie w trakcie szkolenia, spis niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych sporządza się na czas prowadzenia szkoleń.

W związku z powyższym zespół kontrolny dokonał analizy zapisów egzemplarza nr 3 (pobranego z kancelarii tajnej Samodzielnej Sekcji Ochrony Informacji CSSG) „Spisu niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych stosowanych w Zespole BwK ZG w trakcie szkoleń specjalistycznych”, która wykazała, iż na wszystkie w/w szkolenia sporządzany był przedmiotowy spis (pismo nr 224/16 z dnia 16.02.2016 r.¹⁶, pismo nr 543/16 z dnia 31.03.2016 r.¹⁷, pismo nr 862/16 z dnia 12.05.2016 r.¹⁸, pismo nr 1384/16 z dnia 02.08.2016 r.¹⁹). Spisy niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych sporządzone były zgodnie z § 4 ust. 3 Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG z późn. zm. oraz były zgodne z wzorem stanowiącym załącznik nr 1 do Wytycznych Nr 14 Komendanta CSSG.

Zespół kontrolny ocenił powyższy obszar kontroli pozytywnie.

3. Prawidłowość prowadzenia zbioru kart charakterystyk, stosowanych substancji i preparatów niebezpiecznych.

Zgodnie z treścią § 3 ust. 1 Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG w komórkach organizacyjnych CSSG, bezpośrednio stosujących substancje i preparaty niebezpieczne wprowadza się obowiązek prowadzenia zbioru kart charakterystyk stosowanych w tej komórce substancji i preparatów niebezpiecznych. [REDACTED]

[REDACTED], w wyjaśnieniach z dnia 01.12.2016 r. wskazał, iż nie może przedłożyć zespołowi kontrolnemu zbioru kart charakterystyk substancji i preparatów niebezpiecznych stosowanych w trakcie szkoleń specjalistycznych w związku z tym, że substancje niebezpieczne stosowane są wyłącznie w trakcie szkoleń i zbiory takowe są prowadzone w czasie kiedy te substancje są stosowane. W chwili obecnej, z racji tego, że Zespół BwK ZG nie prowadzi szkoleń specjalistycznych, takowy zbiór nie jest prowadzony, a zgodnie z wytycznymi zbiór prowadzi się w trakcie stosowania substancji niebezpiecznych. W trakcie stosowania substancji zbiór jest zakładany zgodnie z wykazem substancji planowanych do użytkowania w trakcie szkolenia i zawiera aktualne karty charakterystyki obowiązujące w tym czasie. [REDACTED] wskazał ponadto, że „nie ma nigdzie zapisu, iż wymagane jest posiadanie zbioru kart charakterystyki z uwagi na nieposiadanie substancji niebezpiecznych. Tym

¹⁵ Dowód, akta kontroli – karta nr 15-16.

¹⁶ Dowód, akta kontroli – karty nr 58-67.

¹⁷ Dowód, akta kontroli – karty nr 68-76.

¹⁸ Dowód, akta kontroli – karty nr 82- 91.

¹⁹ Dowód, akta kontroli – karty nr 77-81.

bardziej jego archiwizowania. Ponadto skoro sporządza się spis substancji niebezpiecznych na czas ich użytkowania w trakcie szkolenia to analogicznie na czas ich użytkowania prowadzi się zbiór kart charakterystyki. Bezzasadnym jest prowadzenie zbioru kart charakterystyki w sytuacji nie użytkowania substancji niebezpiecznych. Dodatkowo przepisy nie regulują czy i jak długo mają być przechowywane karty charakterystyki po zakończeniu użytkowania substancji niebezpiecznych. Tym bardziej, że osoba stosująca substancje niebezpieczne ma obowiązek posiadania zbioru właściwych kart charakterystyki w miejscu w którym te substancje bezpośrednio stosuje. W chwili obecnej w zespole nie stosuje się substancji niebezpiecznych z związku z tym nie ma wymogu posiadania zbioru kart charakterystyk.”²⁰

Identyczne w treści wyjaśnienia złożył w dniu 29.11.2016 r. [REDAKTION], dodając, że „w trakcie zajęć wykorzystywane są podstawowe karty charakterystyki substancji stosowanych w Zespole BwK ZG w formie książkowej”²¹. „Karty charakterystyki substancji i preparatów niebezpiecznych stosowanych w Zespole BwK” zebrane w formie książkowej zostały okazane zespołowi kontrolnemu (RWD Nr 162/18/16)²². Ponadto zespołowi kontrolnemu okazano aktualną kartę charakterystyki substancji Semtex 1A, który był wykorzystany w trakcie ostatniego szkolenia realizowanego przez Zespół BwK w dniach 05-06.12.2016 r.²³

Jak wcześniej wskazano, zgodnie z treścią § 3 ust. 1 Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG w komórkach organizacyjnych CSSG, bezpośrednio stosujących substancje i preparaty niebezpieczne wprowadza się obowiązek prowadzenia zbioru kart charakterystyk stosowanych w tej komórce substancji i preparatów niebezpiecznych. W/w przepis nie zawiera ograniczenia dotyczącego czasu funkcjonowania zbioru kart charakterystyk tylko do okresów, w których prowadzone są szkolenia specjalistyczne. Co prawda, zgodnie z treścią § 8 ust. 1 Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG funkcjonariusz lub pracownik CSSG upoważniony do stosowania niebezpiecznych substancji lub preparatów ma obowiązek posiadania zbioru właściwych kart charakterystyk w miejscu, w którym te substancje lub preparaty bezpośrednio stosuje, natomiast zgodnie z § 5 ust. 2 Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG aktualizacji zbiorów kart charakterystyk dokonuje się niezwłocznie po uzyskaniu informacji wskazujących konieczność przeprowadzenia takiej czynności, w szczególności w przypadku powzięcia informacji o istotnych zmianach wprowadzonych w kartach charakterystyk przez producentów substancji lub preparatów, a mogących mieć wpływ na zasadny bezpieczny ich stosowania. Przepis § 5 ust. 2 nakłada zatem obowiązek aktualizowania zbiorów kart charakterystyk nie wiążąc tej czynności z terminami prowadzonych szkoleń, lecz z powzięciem informacji o istotnych zmianach wprowadzonych w kartach charakterystyk przez producentów substancji lub preparatów. Oznacza to, że zbiór kart charakterystyk stosowanych w Zespole BwK ZG substancji i preparatów niebezpiecznych powinien być prowadzony stale oraz powinien być dostępny i aktualizowany w okolicznościach i w sposób szczegółowo opisanych w § 5 ust. 2 i 3 Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG, a nie tylko w związku z prowadzonymi szkoleniami, co pozostaje w sprzeczności z wyjaśnieniami złożonymi przez [REDAKTION]

²⁰ Dowód, akta kontroli – karty nr 15-16.

²¹ Dowód, akta kontroli – karta nr 13.

²² Dowód, akta kontroli – karty nr 92-93.

²³ Dowód, akta kontroli – karty nr 94-100.

██████████²⁴ oraz ██████████²⁵. Podobnie zespół kontrolny nie podziela stanowiska zawartego w w/w wyjaśnieniach, zgodnie z którym „zbiór kart charakterystyk jest zakładany w trakcie stosowania substancji, zgodnie z wykazem substancji planowanych do użytkowania w trakcie szkolenia i zawiera aktualne karty charakterystyk obowiązujące w tym czasie”. Jak wcześniej wskazano, Wytyczne nr 15 Komendanta CSSG nie zawierają przepisów wskazujących na to, że zbiór kart charakterystyk powinien być zakładany tylko w związku z realizowanymi szkoleniami. Wskazane powyżej przepisy wskazują wprost, przeciwnie do stanowiska wyrażonego we wskazanych powyżej wyjaśnieniach, że zbiór kart charakterystyk powinien być prowadzony i aktualizowany stale, niezależnie od terminów realizowanych szkoleń.

Mając na uwadze treść wyjaśnień złożonych przez ██████████²⁶ oraz ██████████²⁷ wskazać należy, że zbiór kart charakterystyk przedłożony zespołowi kontrolnemu (RWD Nr 162/18/16)²⁸ został opracowany w dniu 21 listopada 2012 r. i od momentu opracowania nie był aktualizowany, skutkiem czego w trakcie czynności kontrolnych nie zawierał większości kart charakterystyk substancji niebezpiecznych ujętych w spisach niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych stosowanych w Zespole BwK w trakcie szkoleń specjalistycznych realizowanych w okresie objętym kontrolą, tj. w:

- „Spisie niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych stosowanych w Zespole BwK ZG w trakcie szkoleń specjalistycznych z zakresu rozpoznania minersko-pirotechnicznego w terminie 15.02.-25.03.2016 r.” (pismo nr 224/16 z dnia 16.02.2016 r.)²⁹,
- „Spisie niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych stosowanych w Zespole BwK ZG w trakcie szkoleń specjalistycznych z zakresu rozpoznania minersko-pirotechnicznego w terminie 04.04.-29.04.2016 r.” (pismo nr 543/16 z dnia 31.03.2016 r.)³⁰,
- „Spisie niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych stosowanych w Zespole BwK ZG w trakcie szkoleń specjalistycznych z zakresu działań minersko-pirotechnicznych w terminie 16.05.-17.06.2016 r.” (pismo nr 862/16 z dnia 12.05.2016 r.)³¹,
- „Spisie niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych stosowanych w Zespole BwK ZG w trakcie szkoleń specjalistycznych z zakresu rozpoznania minersko-pirotechnicznego w okresie 02.08.-28.10.2016 r.” (pismo nr 1384/16 z dnia 02.08.2016 r.)³²,

Dokonana przez zespół kontrolny analiza porównawcza zbioru „Kart charakterystyki substancji i preparatów niebezpiecznych stosowanych w Zespole BwK” i wyżej wymienionych spisów niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych stosowanych w Zespole BwK ZG wykazała, iż na 65 pozycji substancji/mieszanin ujętych w spisach w zbiorze „Kart charakterystyki substancji i preparatów niebezpiecznych stosowanych w Zespole BwK” znajdowało się 7 kart charakterystyki substancji i preparatów niebezpiecznych.

²⁴ Dowód, akta kontroli – karta nr 13.

²⁵ Dowód, akta kontroli – karta nr 15-16.

²⁶ Dowód, akta kontroli – karta nr 13.

²⁷ Dowód, akta kontroli – karta nr 15-16.

²⁸ Dowód, akta kontroli – karta nr 92-93.

²⁹ Dowód, akta kontroli – karty nr 58-67.

³⁰ Dowód, akta kontroli – karty nr 68-76.

³¹ Dowód, akta kontroli – karty nr 82-91.

³² Dowód, akta kontroli – karty nr 77-81.

Z identycznej treści wyjaśnień zarówno [REDAKTOWANE]³³, jak i [REDAKTOWANE]³⁴ wynika, iż „W chwili obecnej, z racji tego, że Zespół BwK nie prowadzi szkoleń specjalistycznych, takowy zbiór nie jest prowadzony, a zgodnie z wytycznymi zbiór prowadzi się w trakcie stosowania substancji niebezpiecznych. W trakcie stosowania substancji zbiór jest zakładany zgodnie z wykazem substancji planowanych do użytkowania w trakcie szkolenia i zawiera aktualne karty charakterystyki obowiązujące w tym czasie”. Zespół kontrolny nie podziela stanowiska zawartego w w/w wyjaśnieniach. Jak wcześniej wskazano, Wytyczne Komendanta CSSG nie zawierają przepisów wskazujących na to, że zbiór kart charakterystyk powinien być zakładany tylko w związku z realizowanymi szkoleniami. Wskazane powyżej przepisy wskazują wprost, przeciwnie do stanowiska wyrażonego we wskazanych powyżej wyjaśnieniach, że zbiór kart charakterystyk powinien być prowadzony i aktualizowany stale, niezależnie od terminów realizowanych szkoleń. Ponadto w treści § 5 ust. 3 Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG wskazane są forma i sposób dokumentowania aktualizacji zbioru kart charakterystyk.

W ocenie zespołu kontrolnego zbiór kart charakterystyk powinien być prowadzony w formie papierowej, umożliwiającej dodawanie nowych kart charakterystyk i aktualizowanie kart już wcześniej dodanych. Dodatkowo zbiór kart charakterystyk powinien zawierać spis aktualizacji kart charakterystyk zawierający dane wskazane w § 5 ust. 3 Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG.

W odniesieniu do powyższego wskazać należy, że przyjęty w Zespole BwK ZG sposób prowadzenia i dokonywania aktualizacji zbioru kart charakterystyk, stosowanych substancji i preparatów niebezpiecznych jest niezgodny z Wytycznymi nr 15 Komendanta CSSG. Stanowi to nieprawidłowość za którą odpowiedzialność ponosi [REDAKTOWANE] i [REDAKTOWANE], gdyż z wyjaśnień złożonych w dniu 01 grudnia 2016 r. przez [REDAKTOWANE]³⁵ wynika, że do w/w czynności wyznaczane są osoby w zależności od tego kto w trakcie szkolenia jest obecny, a z racji obowiązku spoczywającym na kierowniku zajęć, to on w większości przypadków zakłada przedmiotowy zbiór kart charakterystyk. Mając na względzie powyższe wyjaśnienia Kierownika ZG odpowiedzialnym za nieprawidłowe prowadzenie i aktualizowanie zbioru kart charakterystyk, stosowanych substancji i preparatów niebezpiecznych jest także [REDAKTOWANE], gdyż z Rozkazów dziennych Komendanta CSSG³⁶ wynika, że on także pełnił funkcję kierownika zajęć.

Również zgodnie z założeniami organizacyjno-metodycznymi (pkt. II.5) opisanymi w treści „Programu szkolenia specjalistycznego z zakresu rozpoznania minersko – pirotechnicznego”, zatwierdzonego przez Komendanta CSSG dnia 21 sierpnia 2014 r. (nr ewidencyjny: 2406/1)³⁷ i dnia 28 września 2016 r. (nr ewidencyjny: 2524/1)³⁸ oraz „Programu szkolenia specjalistycznego z zakresu działań minersko-pirotechnicznych”, zatwierdzonego przez Komendanta CSSG dnia 04 lipca 2014 r. (nr ewidencyjny: 2403/1)³⁹

³³ Dowód, akta kontroli – karty nr 15-16.

³⁴ Dowód, akta kontroli – karta nr 13.

³⁵ Dowód, akta kontroli – karty nr 15-16.

³⁶ Dowód, akta kontroli – karty nr 101-123.

³⁷ Dowód, akta kontroli – karty nr 124-127.

³⁸ Dowód, akta kontroli – karty nr 128-131.

³⁹ Dowód, akta kontroli – karty nr 132-134.

i dnia 28 września 2016 r. (nr ewidencyjny: 2525/1)⁴⁰ „Grupa w trakcie zajęć pozostaje pod nadzorem kierownika zajęć lub wyznaczonego funkcjonariusza (...) Całością zajęć koordynuje kierownik zajęć”⁴¹. Odpowiedzialność za opisaną wyżej nieprawidłowość ponosi również [REDAKTOWANE], który zgodnie z § 3 ust. 2 Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG odpowiedzialny jest za nadzór nad prawidłowym prowadzeniem zbioru kart charakterystyk, stosowanych substancji i preparatów niebezpiecznych.

Wobec powyższego przedmiotowy obszar kontroli zespół kontrolny ocenił pozytywnie z nieprawidłowościami.

4. Prawidłowość postępowania związanego z zapoznawaniem użytkowników substancji i preparatów niebezpiecznych z ich kartami charakterystyk.

Zgodnie z § 6 Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG każdy użytkownik substancji lub preparatu ma obowiązek zapoznać się z kartami ich charakterystyk, a fakt zapoznania się ze zbiorem podlega udokumentowaniu w wykazie osób zapoznanych z tym zbiorem, którego wzór określa załącznik nr 2 Wytycznych nr 14 Komendanta CSSG.

W zakresie prowadzenia i aktualizacji wykazu osób zapoznanych z kartami charakterystyki substancji niebezpiecznych/preparatu/ wykorzystywanych w komórce organizacyjnej CSSG do zajęć/pracy z identycznej treści wyjaśnień złożonych w dniu 01 grudnia 2016 r. przez [REDAKTOWANE]⁴² i w dniu 29 listopada 2016 r. przez [REDAKTOWANE]⁴³ wynika, że „(...) zgodnie z poleceniem Kierownika ZG kierownik zajęć każdorazowo ma takowy wykaz sporządzić i zapoznać osoby, które przewiduje w trakcie zajęć do użytkowania substancji niebezpiecznych oraz odnotować to w wykazie będącym załącznikiem nr 2 do Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG”. Wskazać należy, że wzór wykazu osób zapoznanych z kartami charakterystyki substancji niebezpiecznych/preparatu/ wykorzystywanych w komórce organizacyjnej CSSG do zajęć/pracy stanowi załącznik nr 2 Wytycznych nr 14 Komendanta CSSG, a nie jak wskazali w wyjaśnieniach ppłk. SG Marek Zygowski i mjr. SG Dariusza Leżała, Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG.

Z wyjaśnień złożonych przez [REDAKTOWANE] wynika, że kwestia zapoznawania się przez użytkowników z kartami charakterystyk substancji i preparatów niebezpiecznych wykorzystywanych w Zespole BwK ZG „jest nieuregulowana w wytycznych gdzie nie ma wskazania kto, kogo ma zapoznawać z kartami charakterystyk. Obowiązek takowy zgodnie z wytycznymi spoczywa na użytkowniku, który to ma obowiązek zapoznać się z nimi. Dodatkowo informacja o zapoznaniu z kartami charakterystyki dotyczy substancji posiadanych i użytkowanych zgodnie ze spisem substancji, który to obowiązuje w określonym terminie. Ponadto nie ma wskazane: gdzie, kto, jak długo ma obowiązek przechowania faktu zapoznania się ze zbiorem kart charakterystyki. Pomimo tego w Zespole BwK z racji dbania o bezpieczeństwo w trakcie zajęć osoby użytkujące substancje niebezpieczne są zapoznawane przez kierownika zajęć z kartami charakterystyk

⁴⁰ Dowód, akta kontroli – karty nr 135-138.

⁴¹ Dowód, akta kontroli – karty nr 56-74.

⁴² Dowód, akta kontroli – karty nr 15-16.

⁴³ Dowód, akta kontroli – karta nr 13.

oraz właściwościami tych substancji zgodnie z § 9 ust. 1 Wytycznych nr 15. Powyższe jest to odnotowywanie w załączniku nr 2 do Wytycznych nr 14” (pisownia oryginalna)⁴⁴.

W trakcie czynności kontrolnych [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE] przedłożył zespołowi kontrolnemu sporządzone w okresie objętym kontrolą „Informacje o zapoznaniu z kartami charakterystyki substancji i preparatów niebezpiecznych wykorzystywanych w komórce organizacyjnej CSSG do zajęć/pracy”. Zespołowi kontrolnemu przedłożono:

- „Informację o zapoznaniu z kartami charakterystyki substancji niebezpiecznych /preparatu/ wykorzystywanych w komórce organizacyjnej CSSG do zajęć/pracy” z dnia 22 lutego 2016 r. zawierającą dane osobowe oraz podpisy następujących osób: [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE]⁴⁵;

- „Informację o zapoznaniu z kartami charakterystyki substancji niebezpiecznych /preparatu/ wykorzystywanych w komórce organizacyjnej CSSG do zajęć/pracy” z dnia 07 marca 2016 r. zawierającą dane osobowe oraz podpisy następujących osób: [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE]⁴⁶;

- „Informację o zapoznaniu z kartami charakterystyki substancji niebezpiecznych /preparatu/ wykorzystywanych w komórce organizacyjnej CSSG do zajęć/pracy” z dnia 22 marca 2016 r. zawierającą dane osobowe oraz podpisy następujących osób: [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE]⁴⁷;

- „Informację o zapoznaniu z kartami charakterystyki substancji niebezpiecznych /preparatu/ wykorzystywanych w komórce organizacyjnej CSSG do zajęć/pracy” z dnia 12 kwietnia 2016 r. zawierającą dane osobowe oraz podpisy następujących osób: [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE]⁴⁸;

- „Informację o zapoznaniu z kartami charakterystyki substancji niebezpiecznych /preparatu/ wykorzystywanych w komórce organizacyjnej CSSG do zajęć/pracy” z dnia 25 kwietnia 2016 r. zawierającą dane osobowe oraz podpisy następujących osób: [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE]⁴⁹;

- „Informację o zapoznaniu z kartami charakterystyki substancji niebezpiecznych /preparatu/ wykorzystywanych w komórce organizacyjnej CSSG do zajęć/pracy” z dnia 05 sierpnia 2016 r. zawierającą dane osobowe oraz podpisy następujących osób: [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE]⁵⁰;

- „Informację o zapoznaniu z kartami charakterystyki substancji niebezpiecznych /preparatu/ wykorzystywanych w komórce organizacyjnej CSSG do zajęć/pracy” z dnia 25 sierpnia 2016 r. zawierającą dane osobowe oraz podpisy następujących osób: [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE]⁵¹;

⁴⁴ Dowód, akta kontroli – karta nr 13.

⁴⁵ Dowód, akta kontroli – karta nr 139.

⁴⁶ Dowód, akta kontroli – karta nr 140.

⁴⁷ Dowód, akta kontroli – karta nr 141.

⁴⁸ Dowód, akta kontroli – karta nr 142.

⁴⁹ Dowód, akta kontroli – karta nr 143.

⁵⁰ Dowód, akta kontroli – karta nr 144.

⁵¹ Dowód, akta kontroli – karta nr 145.

- „Informację o zapoznaniu z kartami charakterystyki substancji niebezpiecznych /preparatu/ wykorzystywanych w komórce organizacyjnej CSSG do zajęć/pracy” z dnia 15 września 2016 r. zawierającą dane osobowe oraz podpisy następujących osób: [REDAKTOWANE]

⁵²;

- „Informację o zapoznaniu z kartami charakterystyki substancji niebezpiecznych /preparatu/ wykorzystywanych w komórce organizacyjnej CSSG do zajęć/pracy” z dnia 28 września 2016 r. zawierającą dane osobowe oraz podpisy następujących osób: [REDAKTOWANE]

⁵³;

- „Informację o zapoznaniu z kartami charakterystyki substancji niebezpiecznych /preparatu/ wykorzystywanych w komórce organizacyjnej CSSG do zajęć/pracy” z dnia 20 października 2016 r. zawierającą dane osobowe oraz podpisy następujących osób: [REDAKTOWANE]

⁵⁴.

W/w „Informacje o zapoznaniu z kartami charakterystyki substancji niebezpiecznych /preparatu/ wykorzystywanych w komórce organizacyjnej CSSG do zajęć/pracy” dotyczyły szkolenia specjalistycznego z zakresu rozpoznania minersko – pirotechnicznego.

Przedłożone „Informacje o zapoznaniu z kartami charakterystyki substancji niebezpiecznych /preparatu/ wykorzystywanych w komórce organizacyjnej CSSG do zajęć/pracy” z zakresu szkolenia specjalistycznego z zakresu rozpoznania minersko – pirotechnicznego zawierały dane osobowe oraz podpisy wyłącznie kadry dydaktycznej CSSG. W w/w dokumentach nie zawarto ani danych osobowych, ani też podpisów słuchaczy realizowanych szkoleń z zakresu rozpoznania minersko – pirotechnicznego, mimo, iż z Rozkazów dziennych Komendanta CSSG jednoznacznie wynikało, że w Polowej Bazie Szkoleń Minersko-Pirotechnicznych CSSG w Kętrzynie prowadzone były w okresie objętym kontrolą zajęcia na szkoleniu specjalistycznym z zakresu rozpoznania minersko-pirotechnicznego z wykorzystaniem materiałów wybuchowych w ramach tematów: nr 7 „Wybuch i jego skutki.” oraz nr 8 „Wykonywanie prac minerskich”⁵⁵.

Ponadto zespołowi kontrolnemu przedłożono „Informację o zapoznaniu z kartami charakterystyki substancji niebezpiecznych /preparatu/ wykorzystywanych w komórce organizacyjnej CSSG do zajęć/pracy” z dnia 18 maja 2016 r.⁵⁶, zawierającą dane osobowe oraz podpisy następujących osób: [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE] oraz 21 słuchaczy szkolenia specjalistycznego z zakresu działań minersko – pirotechnicznych⁵⁷. Stałymi uczestnikami szkolenia było 17 osób, natomiast 4 osoby brały udział w zajęciach poligonowych przeprowadzonych w dniu 20 maja 2016 r. zgodnie z pismem wystosowanym przez Komendanta WMOSG (Fax WM-TZ/790/16 z dnia 22 kwietnia 2016 r.) do Komendanta CSSG⁵⁸.

Analiza w/w dokumentów prowadzi do wniosku, że wyjaśnienia złożone w dniu 29 listopada 2016 r. przez [REDAKTOWANE]⁵⁹

⁵² Dowód, akta kontroli – karta nr 146.

⁵³ Dowód, akta kontroli – karta nr 147.

⁵⁴ Dowód, akta kontroli – karta nr 148.

⁵⁵ Dowód, akta kontroli – karty nr 101-123.

⁵⁶ Dowód, akta kontroli – karty nr 149-150.

⁵⁷ Dowód, akta kontroli – karta nr 151.

⁵⁸ Dowód, akta kontroli – karty nr 152-156.

⁵⁹ Dowód, akta kontroli – karta nr 13.

są niespójne. Z jednej bowiem strony w wyjaśnieniach wskazano, że kwestia przedłożenia informacji dotyczących zapoznawania się przez użytkowników z kartami charakterystyk substancji i preparatów niebezpiecznych wykorzystywanych w Zespole BwK ZG jest nieuregulowana w wytycznych, natomiast w zakresie szkolenia specjalistycznego z zakresu działań minersko – pirotechnicznych omawiana informacja o zapoznaniu z kartami charakterystyki została jednak sporządzona w sposób nie budzący, co do zasady, wątpliwości zespołu kontrolnego.

Jak wynika z treści „Programu szkolenia specjalistycznego z zakresu rozpoznania minersko – pirotechnicznego”, zatwierdzonego przez Komendanta CSSG dnia 21 sierpnia 2014 r. (nr ewidencyjny: 2406/1)⁶⁰ oraz „Programu szkolenia specjalistycznego z zakresu rozpoznania minersko – pirotechnicznego”, zatwierdzonego przez Komendanta CSSG dnia 28 września 2016 r. (nr ewidencyjny: 2524/1)⁶¹ uczestnicy w/w szkolenia samodzielnie uzbierają i odpalają ładunek materiału wybuchowego sposobem ogniowym i sposobem elektrycznym, co jest realizowane w formie ćwiczeń. Z powyższego wynika, że słuchacze szkolenia mają bezpośrednią styczność z substancjami i preparatami niebezpiecznymi, w tym wypadku materiałami wybuchowymi.

W związku z powyższym, zgodnie z treścią § 6 ust. 1 i 2 Wytycznych nr 15 słuchacze uczestniczący w w/w szkoleniach mieli obowiązek zapoznania się z kartami charakterystyk substancji i preparatów niebezpiecznych stosowanych podczas szkolenia. Fakt ten powinien być udokumentowany w wykazie osób zapoznanych ze zbiorem kart charakterystyk substancji i preparatów niebezpiecznych. Z przedłożonych zespołowi kontrolnemu dokumentów wynika natomiast, że fakt zapoznania słuchaczy ze zbiorem kart charakterystyk substancji i preparatów niebezpiecznych stosowanych w ramach szkolenia o ile został w ogóle przeprowadzony, o tyle nie zastał w żaden sposób udokumentowany. Zgodnie z treścią § 6 ust. 2 Wytycznych nr 15 jedyną formą udokumentowania faktu zapoznania słuchaczy ze zbiorem kart charakterystyk substancji i preparatów niebezpiecznych stosowanych w ramach szkolenia jest wykaz osób zapoznanych z tym zbiorem, którego wzór stanowi załącznik nr 2 Wytycznych nr 14 Komendanta CSSG.

Zespół kontrolny negatywnie ocenia oświadczenie złożone przez ██████████ w dniu 29 listopada 2016 r., w którym wskazano, że „Po zaliczeniu testu z zakresu przepisów bezpieczeństwa, osoby przewidziane do użytkowania substancji niebezpiecznych podpisują „informację o zapoznaniu z kartami charakterystyki substancji niebezpiecznych /preparatu/ wykorzystywanych w komórce organizacyjnej CSSG do zajęć/pracy” [...] Po zakończeniu szkolenia ewidencji kancelaryjnej podlega tylko „spisie substancji niebezpiecznych”. Pozostałe listy, test z zakresu bezpieczeństwa oraz konspekty zajęć nie podlegają ewidencjonowaniu z racji że obowiązują tylko i wyłącznie w trakcie szkoleń”⁶².

Zgodnie z treścią § 17 Instrukcji kancelaryjnej stanowiącej załącznik do Decyzji Nr 59 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 25 lutego 2010 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji kancelaryjnej w Straży Granicznej⁶³ dokumenty wytworzone w jednostkach lub komórkach organizacyjnych albo otrzymane przez te jednostki lub

⁶⁰ Dowód, akta kontroli – karty nr 124-127.

⁶¹ Dowód, akta kontroli – karty nr 128-131.

⁶² Dowód, akta kontroli – karta nr 13.

⁶³ Dz. Urz. KGSG z 2010 r. Nr 3, poz. 15.

komórki podlegają rejestracji w urzędzeniach ewidencyjnych prowadzonych przez kancelarię lub w urzędzeniach ewidencyjnych wydanych przez kancelarię właściwym osobom, niezależnie od formy, sposobu, miejsca ich wykonania (...).

Zdaniem zespołu kontrolnego, skoro w § 6 ust. 2 Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG zawarto obowiązek dokumentowania faktu zapoznania słuchaczy ze zbiorem kart charakterystyk w formie określonego w załączniku nr 2 dokumentu, to w myśl wskazanych powyżej przepisów Instrukcji kancelaryjnej, dokument ten podlega rejestracji. Natomiast w przypadku zniszczenia dokumentu potwierdzającego fakt zapoznania słuchaczy ze zbiorem kart charakterystyk, udokumentowaniu powinien podlegać fakt zniszczenia dokumentu podlegającego rejestracji.

Dodatkowo należy wskazać, że w przypadku zaistnienia w trakcie szkolenia lub po jego zakończeniu jakichkolwiek zdarzeń lub skutków mających negatywny wpływ na zdrowie lub życie uczestników szkolenia, fakt prawidłowego udokumentowania czynności polegających na zapoznaniu uczestników szkolenia z kartami charakterystyk stosowanych substancji lub preparatów niebezpiecznych będzie miał fundamentalne znaczenie dla określenia kręgu osób odpowiedzialnych za zaistnienie w/w skutku lub zdarzenia. W przypadku braku możliwości udowodnienia faktu prawidłowego zapoznania słuchaczy z kartami charakterystyk odpowiedzialność za powstałe skutki ponoszą wyłącznie osoby zobligowane do zabezpieczenia prawidłowego przebiegu szkolenia.

Przyjęty w Zespole BwK ZG sposób dokumentowania zapoznawania uczestników szkoleń ze zbiorem kart charakterystyk pozostaje w sprzeczności z zapisami zawartymi w § 6 ust. 2 Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG. W związku z powyższym zespół kontrolny nie był w stanie ustalić czy uczestnicy szkoleń specjalistycznych z zakresu rozpoznania minersko – pirotechnicznego realizowanych w okresie objętym kontrolą zostali w ogóle zapoznani z kartami charakterystyk substancji i preparatów niebezpiecznych.

Dodatkowo należy wskazać, że obowiązkowi udokumentowania nie podlega fakt przypomnienia informacji zawartych w kartach charakterystyk, o którym mowa w § 9 ust. 1 Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG, który spoczywa na kierowniku zajęć lub osobie przez niego wyznaczonej w przypadku stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów w trakcie zajęć dydaktycznych. Skoro zatem analizowane Wytyczne nr 15 Komendanta CSSG rozróżniają sytuacje polegające na zapoznaniu słuchaczy z kartami charakterystyk, która podlega odpowiedniemu udokumentowaniu, od sytuacji polegającej na przypomnieniu informacji zawartych w kartach charakterystyk, które nie musi być dokumentowane, za nielogiczne uznać należy przyjęte w Zespole BwK ZG postępowanie polegające na identycznym traktowaniu tych sytuacji pod względem ich dokumentowania. Zastrzeżenia zespołu kontrolnego budzi także fakt udokumentowania, w trakcie każdej edycji szkolenia, faktu zapoznania z kartami charakterystyk substancji i preparatów niebezpiecznych wykorzystywanych do zajęć dydaktycznych wyłącznie kadry dydaktycznej CSSG, z pominięciem udokumentowania zapoznania z kartami charakterystyk uczestników szkoleń mających również bezpośrednią styczność z materiałami wybuchowymi. Powyżej wskazana praktyka nie znajduje żadnego logicznego uzasadnienia oraz pozostaje w sprzeczności z Wytycznymi nr 14 i 15 Komendanta CSSG.

Powyższe stanowi nieprawidłowość, za którą odpowiedzialność ponoszą kierownicy zajęć tj. [REDACTED]

[REDACTED], na których spoczywał obowiązek sporządzenia wykazu osób zapoznanych

z kartami charakterystyk substancji i preparatów niebezpiecznych o treści określonej w załączniku nr 2 do Wytycznych nr 14 oraz [REDAKTOWANE] w ramach sprawowanego nadzoru służbowego.

Zespół kontrolny powyższy obszar kontroli ocenił negatywnie.

5. Sprawowanie nadzoru służbowego nad przestrzeganiem postanowień Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG z późn. zm.

Zgodnie z treścią Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG na kierowniku komórki organizacyjnej, której funkcjonariusze lub pracownicy bezpośrednio stosują substancje lub preparaty niebezpieczne albo są upoważnieni do ich odbioru od producentów, dostawców lub dystrybutorów, spoczywa obowiązek sprawowania nadzoru nad prawidłowym prowadzeniem i aktualizacją spisu w/w substancji (§ 2 ust. 2 Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG). Ponadto kierownik komórki organizacyjnej zobligowany jest do sprawowania nadzoru nad prawidłowym prowadzeniem i aktualizacją zbioru kart charakterystyk substancji i preparatów niebezpiecznych (§ 3 ust. 2 Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG). Wytyczne nr 15 Komendanta CSSG uprawniają kierownika komórki organizacyjnej do wyznaczenia, spośród podległych sobie funkcjonariuszy lub pracowników osoby odpowiedzialnej za prowadzenie i aktualizację spisu substancji lub preparatów niebezpiecznych oraz zbioru kart charakterystyk substancji i preparatów niebezpiecznych.

Z wyjaśnień złożonych przez [REDAKTOWANE] z dnia 01 grudnia 2016 r.⁶⁴ wynika, że każdorazowo wyznacza on do prowadzenia i aktualizacji spisu niebezpiecznych substancji i preparatów [REDAKTOWANE] lub [REDAKTOWANE]. Odnośnie wskazania osoby odpowiedzialnej za prowadzenie i aktualizację zbioru kart charakterystyk substancji i preparatów niebezpiecznych [REDAKTOWANE] w wyjaśnieniach z dnia 01 grudnia 2016 r.⁶⁵ stwierdził, że Kierownik ZG wskazuje osobę do założenia zbioru kart charakterystyk substancji niebezpiecznych stosowanych w trakcie szkolenia w zależności od tego, kto w trakcie szkolenia jest obecny. Z racji obowiązku spoczywającego na kierowniku zajęć to on w większości przypadków zakłada przedmiotowy zbiór. Zespołowi kontrolnemu nie okazano żadnych dokumentów potwierdzających wyznaczenie w/w osób.

W ocenie zespołu kontrolnego, skoro zbiór kart charakterystyk substancji i preparatów niebezpiecznych powinien być prowadzony i aktualizowany w sposób stały, co winno być odnotowywane pisemnie poprzez podanie daty aktualizacji, stopnia, imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby jej dokonującej (§ 5 ust. 3 Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG), to za zasadne uznać należy wyznaczenie na stałe osoby odpowiedzialnej za prowadzenie i aktualizowanie zbioru kart charakterystyk, np. poprzez wskazanie tego w zakresie obowiązków i uprawnień.

Jak wcześniej wskazano (pkt. VII. 3. *Projektu wystąpienia pokontrolnego*) zbiór kart charakterystyk substancji i preparatów niebezpiecznych wykorzystywanych w trakcie zajęć dydaktycznych realizowanych w Zespole BwK ZG prowadzony jest niezgodnie z Wytycznymi nr 15 Komendanta CSSG. Odpowiedzialność za powyższe ponosi kierownik

⁶⁴ Dowód, akta kontroli – karty nr 15-16.

⁶⁵ Dowód, akta kontroli – karty nr 15-16.

komórki organizacyjnej, w tym wypadku [REDAKTOWANE], który w myśl § 3 ust. 2 Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG sprawuje nadzór nad prawidłowym prowadzeniem w/w zbioru.

Ponadto [REDAKTOWANE] ponosi odpowiedzialność za brak należytego nadzoru nad zapoznawaniem uczestników szkoleń specjalistycznych realizowanych w podległym mu Zespole BwK ZG i prawidłowym dokumentowaniem faktu zapoznania się przez nich ze zbiorem kart charakterystyk (co zostało opisane w pkt. VII. 4. *Projektu wystąpienia pokontrolnego*), który zgodnie z pkt II. 3. Szczegółowego zakresu obowiązków i uprawnień [REDAKTOWANE], sprawuje nadzór nad prawidłowością dokumentów wytwarzanych w zakładzie.

W odniesieniu do ustaleń kontroli, stwierdzić także należy, że [REDAKTOWANE] formalnie sprawuje nadzór nad podległymi mu funkcjonariuszami Zespołu BwK ZG, który zgodnie z pkt. III. 3. Zakresu obowiązków i uprawnień [REDAKTOWANE] jest przełożonym wszystkich funkcjonariuszy/pracowników zespołu. W ramach sprawowanego nadzoru [REDAKTOWANE] zobowiązany jest do przestrzegania rzetelnej realizacji zadań przez podległych mu funkcjonariuszy. Stwierdzone w toku kontroli uchybienia i nieprawidłowości opisane powyżej, za które odpowiedzialność ponoszą w zakresie objętym kontrolą funkcjonariusze bezpośrednio mu podlegli świadczą o nieskutecznym nadzorze [REDAKTOWANE], do którego zobligowany jest on z racji zajmowanego stanowiska służbowego.

Zespół kontrolny powyższy obszar kontroli ocenił pozytywnie z nieprawidłowościami.

Dodatkowo zastrzeżenia zespołu kontrolnego wzbudziła niedostateczna realizacja obowiązku kontroli realizacji przepisów Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG zawartego w § 10 ust. 1, spoczywającego na Inspektorze ds. BHP CSSG. Analizując *Protokół pokontrolny* z dnia 14 czerwca 2016 r. dotyczący kontroli z zakresu BHP służby – pracy w CSSG przeprowadzonej w dniach 2-13 czerwca 2016 r. zespół kontrolny stwierdził, że w ramach przedmiotowej kontroli nie analizowano w ogóle zagadnień związanych z przestrzeganiem przepisów Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG. Analizie poddano jedynie przestrzeganie postanowień zawartych w regulaminie „Polowej Bazy Szkoleń Minersko – Pirotechnicznych” oraz przepisów bezpieczeństwa obowiązujących w „Polowej Bazie Szkoleń Minersko – Pirotechnicznych”⁶⁶. Zespołowi kontrolnemu nie okazano innych dokumentów wskazujących na prawidłową realizację obowiązku zawartego w § 10 ust. 1 Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG.

Do ustaleń i oceny zawartych w projekcie wystąpienia pokontrolnego z kontroli zgodnej z rocznym planem kontroli, zrealizowanej w trybie zwykłym na temat „Przestrzeganie postanowień Wytycznych nr 15 Komendanta Centrum Szkolenia Straży Granicznej z dnia 09.06.2011 r. w sprawie zasad prowadzenia spisów substancji i preparatów niebezpiecznych stosowanych w Centrum Szkolenia Straży Granicznej oraz prowadzenia ewidencji kart charakterystyk tych substancji w Zakładzie Granicznym i uregulowań prawnych z nimi związanych” (pismo nr 2272/16 z dnia 22.12.2016 r.) [REDAKTOWANE] wniósł zastrzeżenia (pismo nr 2303/16 z dnia 30.12.2016 r.).

⁶⁶ Dowód, akta kontroli – karty nr 56-74.

Na podstawie § 29 ust. 1-3 Wytycznych w związku z § 1 Decyzji nr 139 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 30 sierpnia 2012 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania w Straży Granicznej wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych sporządzone zostało przez zespół kontrolny stanowisko dotyczące wniesionych przez ██████████ ██████████ zastrzeżeń do ustaleń i ocen, zawartych w projekcie wystąpienia pokontrolnego (pismo nr 56/17 z dnia 10.01.2017 r.).

Po zapoznaniu się ze stanowiskiem zespołu kontrolnego w przedmiocie wniesionych przez Kierownika ZG zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego, zastrzeżenia te należało uznać za bezzasadne i je oddalić.

VIII. Zalecenia i wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania podmiotu kontrolowanego:

W związku z przeprowadzoną kontrolą i ustaleniami zawartymi w przedmiotowym wystąpieniu pokontrolnym, w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości oraz w celu usprawnienia funkcjonowania podmiotu kontrolowanego, polecam:

1. Omówić z podległą kadrą ujawnione w trakcie kontroli nieprawidłowości związane z przestrzeganiem Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG i uregulowań prawnych z nimi związanych.
2. Wprowadzić mechanizmy nadzoru służbowego skutkujące przestrzeganiem przez podległych funkcjonariuszy Zespołu BwK ZG postanowień Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG i uregulowań prawnych z nimi związanych w zakresie prawidłowego prowadzenia i aktualizowania zbioru kart charakterystyki substancji i preparatów niebezpiecznych stosowanych w Zespole BwK ZG.
3. Wprowadzić mechanizmy nadzoru służbowego skutkujące przestrzeganiem przez podległych funkcjonariuszy Zespołu BwK ZG postanowień Wytycznych nr 15 Komendanta CSSG i uregulowań prawnych z nimi związanych w zakresie prawidłowego postępowania związanego z zapoznawaniem uczestników szkoleń specjalistycznych, realizowanych w Zespole BwK ZG i prawidłowego dokumentowania faktu zapoznania się przez nich ze zbiorem kart charakterystyk.
4. Ustalenia kontroli zawarte w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym wykorzystać w działalności służbowej w ramach sprawowania nadzoru nad podległą kadrą w celu uniknięcia w przyszłości podobnych nieprawidłowości.

Zgodnie z § 34 Wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych stanowiących załącznik do Decyzji nr 65 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. Urz. MSW z 2012 r. poz. 43 z późn. zm.) "Od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze".

- IX. Termin złożenia informacji o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia:
Zawarte w pkt. VIII. zalecenia zrealizować w następujących terminach:
Ad. 1 - 4 – niezwłocznie.
- X. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przeznaczony jest dla kierownika podmiotu kontrolowanego.
- XI. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w „Księżce kontroli Centrum Szkolenia Straży Granicznej” zarejestrowanej w Samodzielnej Sekcji Ochrony Informacji CSSG, pod numerem wg opisu Rtd Nr 104/12, l.p. 11 z 2016 r., prowadzonej przez Referat Kontroli w Kierownictwie Centrum Szkolenia Straży Granicznej.

plk SG Roman LUBIŃSKI

.....
stopień, imię i nazwisko oraz podpis zarządzającego kontrolę

Wykonano w 2 egzemplarzach:

Egz. nr 1 – Kierownik Zakładu Granicznego

Egz. nr 2 – a/a

Wykonał: zespół kontrolny

Nr tel.: 6643283

Dnia: 10.01.2017 r.